

Sygn. akt VIII Pz 20/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kalinka

Sędziowie: SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

SSO Małgorzata Andrzejewska

po rozpoznaniu sprawy w dniu 1 kwietnia 2016 r. w G.

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie M. N.

przeciwko (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R.

z udziałem

interwenienta ubocznego K. M.

o premię

na skutek zażalenia interwenienta ubocznego

od postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrzu

z dnia 4 grudnia 2015 r. *sygn. akt* IV P 581/15

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Małgorzata Andrzejewska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Pz 20/16

UZASADNIENIE

Powódka M. N. domaga się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. premii regulaminowej.

Na uzasadnienie podała, że jest zastępcą Prezesa Zarządu pozwanej spółdzielni. Prawo do premii zostało uregulowane w umowie o pracę, a jej wypłata następuje po uprzednim zatwierdzeniu przez radę nadzorczą. Z uwagi na fakt, że u pozwanej nie działa organ – rada nadzorcza, to powódka nie otrzymała dochodzonej premii.

Pozwana w odpowiedzi na pozew przyznała, że powódka posiada prawo do premii, jednakże jej nie otrzymała, gdyż nie działał organ – rada nadzorcza – który zatwierdzał wypłatę świadczenia.

Dnia 2 listopada 2015 roku zgłosił się do sprawy K. M. w charakterze interwenienta ubocznego.

Na uzasadnienie podał, że jest członkiem pozwanej spółdzielni, a majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków.

Pozwana złożyła opozycję przeciwko wstąpieniu do sprawy K. M. w charakterze interwenienta ubocznego.

K. M. wniósł o oddalenie opozycji pozwanej podnosząc, że ewentualny wyrok uwzględniający powództwo będzie rzutował na sferę prawną interwenienta jako członka spółdzielni. Wypłacenie zasądzonej premii może narazić członka spółdzielni na konieczność pokrycia strat o których mowa w § 57 Statutu, a także narazić członka spółdzielni na ograniczenie jego kompetencji władczych, jako członka organu spółdzielni, przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 4 Statutu. Strata bilansowa może powstać poprzez zwiększenie kosztów, które stanowiąc będzie wypłacenie premii i tym samym poprzez zmniejszenie nadwyżki bilansowej do poziomu poniżej zera. W interesie prawnym interwenienta ubocznego jako członka spółdzielni leży niedopuszczenie do ograniczenia nadwyżki bilansowej spółdzielni i ewentualnego powstania strat poprzez zaliczenie do kosztów uzyskania przychodów wypłaty członkowi zarządu premii.

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Zabrze uwzględnił opozycję i nie dopuścił K. M. do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej.

Sąd pierwszej instancji w pisemnym uzasadnieniu postanowienia wskazał, że przesłanką dopuszczalności wstąpienia do procesu w charakterze interwenienta ubocznego jest istnienie po stronie osoby wstępującej interesu prawnego (art. 76 k.p.c.). Celem interwencji ubocznej jest umożliwienie wstąpienia do toczącego się procesu osobie trzeciej, pozostającej poza nim, ale zainteresowanej jego wynikiem dlatego, że zapadłe w tym procesie orzeczenie może w jakimś zakresie dotknąć jej sfery prywatnej. Interes prawny musi być interesem prawnym, a nie tylko interesem faktycznym: majątkowym, gospodarczym czy emocjonalnym. Wyrok wydany w sprawie powinien oddziaływać na sferę prawną interwenienta ubocznego: na jego prawa majątkowe lub niemajątkowe, w zależności od charakteru spornego stosunku prawnego i charakteru stosunku prawnego łączącego interwenienta za stronami lub jedną z nich. Sąd pierwszej instancji nie zgodził się z twierdzeniem, że interes prawny jest związany z członkostwem w pozwanej spółdzielni mieszkaniowej (...) i wypłacenie powodowi premii uszczupli majątek prywatny członków pozwanej. Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że art. 3 Prawa Spółdzielczego nie statuuje zasady, że członkowie spółdzielni są współwłaścicielami nieruchomości spółdzielczych czy też innych praw, a zawiera jedynie określenie majątku spółdzielczego, traktowanego jako mienie prywatne z ekonomicznego punktu widzenia. Regulacja art. 3 Prawa Spółdzielczego jedynie zalicza własność należącą do spółdzielni, jako osoby prawnej, do kategorii własności prywatnej a nie spółdzielczej. Własność taka w rozumieniu przepisów prawa pozostaje jednak własnością cudzą, a jej przedmiot jest mieniem cudzym, także dla członka tej spółdzielni. Sąd I instancji przyjął, że K. M. nie ma interesu prawnego w rozumieniu art. 76 k.p.c., bowiem sprawa ma charakter pracowniczy, a wypłata wynagrodzenia pracownikom spółdzielni nie wpływa na prawa członków spółdzielni.

Zażalenie na postanowienie wniósł K. M., domagając się jego uchylenia, ewentualnie zmiany poprzez oddalenie opozycji pozwanej i dopuszczenie do udziału w sprawie w charakterze interwenienta ubocznego.

W uzasadnieniu podniósł, że każdy członek pozwanej spółdzielni ma interes prawny w przystąpieniu do postępowania w charakterze interwenienta ubocznego. Premia pochodzi ze środków pieniężnych spółdzielni, na które składają się opłaty wnoszone przez członków spółdzielni oraz przez najemców.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie interwenienta ubocznego K. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżone postanowienie odpowiada prawu i Sąd drugiej instancji podziela rozważania prawne zaprezentowane przez Sąd pierwszej instancji.

Zgodnie z art. 76 k.p.c. kto ma interes prawny w tym, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść jednej ze stron, może w każdym stanie sprawy aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji przystąpić do tej strony (interwencja uboczna).

W doktrynie przyjmuje się, że interwenient uboczny przystępuje do tej ze stron, której zamierza pomóc wygrać proces. Cel jego przystąpienia do sprawy nie jest altruistyczny, przeciwnie - jest nim prewencyjna ochrona własnego interesu prawnego, który jest zagrożony negatywnym rozstrzygnięciem sprawy dla jednej ze stron procesu (np. przegranemu pozwanemu przysługiwać będą wobec osoby trzeciej roszczenia regresowe ze stosunków obligacyjnych). Z tego powodu interwencję uboczną uważa się za inny niż wytoczenie powództwa środek ochrony praw podmiotowych realizowany przed sądem.

Istota sporu sprowadza się do rozstrzygnięcia, czy w niniejszej sprawie K. M. posiada interes prawny w rozumieniu art. 76 k.p.c.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze (Dz.U.t.j. z 2013 roku, poz.1030 ze zm.) majątek spółdzielni jest prywatną własnością jej członków.

Należy wskazać, że cytowana norma prawna nie odpowiada pojęciu własności w rozumieniu kodeksu cywilnego. Należy ją rozumieć jako zakwalifikowanie własności spółdzielczej, stanowiącej formę własności grupowej, do typu własności prywatnej. Cytowana norma prawna w żadnym razie nie przyznaje członkom spółdzielni bezpośredniego prawa do rozporządzania majątkiem spółdzielni w zakresie przyznanym właścicielowi. Podmiotem własności w znaczeniu cywilnoprawnym jest spółdzielnia jako osoba prawna, nie zaś poszczególni jej członkowie (uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 19 stycznia 1996 roku, w sprawie III CZP 152/95, opublikowana OSNC 1996 roku, Nr 4, poz. 52 oraz z dnia 6 lutego 1996 roku, w sprawie III CZP 4/96, opublikowana w OSNC z 1996 roku, Nr 4, poz. 58).

Sąd Najwyższy w/w uchwale z dnia 19 stycznia 1996 roku stwierdził, że założenie spółdzielni oznacza powstanie osoby o charakterze korporacyjnym, a zatem działającej w imieniu własnym i na swoją rzecz z chwilą jej powstania członkowie podpisujący statut kształtują nowo własne prawa podmiotowe, zrzekając się przy tym pewnych uprawnień na rzecz korporacji. Sugeruje to trafny wniosek, że w zasadzie, w przedmiocie nowo ukształtowanych własnych praw działa już sama korporacja. Skutki czynności prawnych oraz wyniki postępowań sądowych dotyczą jej sfery prawnej, wobec czego sama spółdzielnia ma interes prawny w uzyskaniu określonego rozstrzygnięcia. Skutki tych zdarzeń dotyczą jednak w jakimś zakresie członków, a wynik spraw nie jest obojętny dla spółdzielców. Dopóki jest to oddziaływanie na ich sferę moralną lub ekonomiczną, dopóty nie można mówić o takim wpływie na ich sytuację prawną, który rodzi interes prawny w przystąpieniu do spółdzielni (art. 76 k.p.c.). Spółdzielnia bowiem odpowiada całym majątkiem za swoje zobowiązania (art. 68 Prawa spółdzielczego), a członkowie nie odpowiadają wobec jej wierzycieli (art. 19 ust. 3 Prawa spółdzielczego).

Sąd Najwyższy w/w uchwale z dnia 19 stycznia 1996 roku zwrócił uwagę, że nieuzasadnione byłoby jednak odrzucanie możliwości wystąpienia interesu prawnego na podstawie innych przepisów regulujących stosunki między członkami a ich spółdzielnią. W wyniku przegranej sprawy spółdzielnia może być narażona na stratę bilansową (art. 90 § 1 Prawa spółdzielczego). Straty takie są pokrywane z funduszków w kolejności ustalonej przez Prawo spółdzielcze i statut, przy czym istnieje podstawa do uchwalenia przez walne zgromadzenie obowiązku wcześniejszego wpłacania udziałów niż to przewiduje statut. Uregulowane w statucie zasady pokrywania strat spółdzielni (art. 5 § 1 pkt 8 Prawa spółdzielczego) mogą zatem być realizowane w postaci roszczenia spółdzielni o określone świadczenie pieniężne.

Słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji, że K. M. nie ma interesu prawnego w rozumieniu art. 76 k.p.c. w sprawie ze stosunku pracy członka zarządu spółdzielni przeciwko spółdzielni o zapłatę premii. Pozwana w odpowiedzi na pozew

przyznała, że powód posiada prawo do premii na gruncie regulacji wewnątrzzakładowej, natomiast brak organu rady nadzorczej, która w drodze uchwały zatwierdza wypłatę premii, uniemożliwia spełnienie świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, należało na mocy art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalić zażalenie K. M..

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Małgorzata Andrzejewska

Sędzia Przewodniczący Sędzia